

29. 1. 2025

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nová směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky (PLD) a dopady na sektor Fintech a Insurtech

Nová směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2853, která byla přijata dne 23. října 2024, přináší významné změny v oblasti odpovědnosti za vadné výrobky („PLD“) a nahrazuje směrnici Rady 85/374/EHS.[1] Cílem této směrnice je zajistit lepší fungování vnitřního trhu, zvýšit úroveň ochrany spotřebitelů a přizpůsobit se moderním technologickým výzvám, včetně umělé inteligence (AI) a nových obchodních modelů oběhového hospodářství.

Směrnice 85/374/EHS byla implementována do českého občanského zákoníku prostřednictvím ustanovení týkajících se odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku (§ 2939 a násl.), přičemž dá se očekávat, že tato ustanovení mají být novelizována **nejpozději do 9. prosince 2026**, kdy nabude účinnosti PLD pro nově uvedené výrobky na trh. PLD se nevztahuje na výrobky uvedené na trh nebo do provozu před 9. prosincem 2026, ale na tyto výrobky se i nadále použije Směrnice 85/374/EHS.

1. Účel a cíle nové směrnice PLD

Účelem nové PLD je stanovit společná pravidla pro odpovědnost hospodářských subjektů[2] za újmu[3] způsobenou osobám vadnými výrobky a zajistit náhradu této újmy. Směrnice má za cíl přispět k řádnému fungování vnitřního trhu a zároveň zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitelů a jiných osob. PLD chrání především fyzické osoby jako spotřebitele, ale může také poskytovat ochranu některým právnickým osobám, zejména pokud tyto subjekty používají výrobky jako koneční uživatelé nebo utrpí újmu na majetku v důsledku vadného výrobku.

Hlavními cíli směrnice jsou:

- **Zajištění lepšího fungování vnitřního trhu:** PLD má odstranit rozdíly mezi právními systémy členských států, které mohou narušovat hospodářskou soutěž a ovlivňovat pohyb zboží v rámci vnitřního trhu. Harmonizace pravidel odpovědnosti za vadné výrobky má přispět k vytvoření jednotného trhu.

- **Zvýšení úrovně ochrany spotřebitelů:** PLD zvyšuje úroveň ochrany zdraví a majetku spotřebitelů a jiných osob tím, že stanoví jasná pravidla pro odpovědnost za vadné výrobky a usnadňuje poškozeným získání náhrady újmy v rámci specifických typů náhrad.
- **Přízpůsobení se moderním technologickým výzvám:** PLD bere v úvahu vývoj související s novými technologiemi, včetně umělé inteligence (AI), novými obchodními modely oběhového hospodářství a novými globálními dodavatelskými řetězci. Má zajistit, aby poškození požívali stejné úrovně ochrany bez ohledu na použitou technologii.
- **Právní jistota a rovné podmínky:** PLD vyjasňuje základní pojmy a koncepty, aby byly zajištěny soudržnost, právní jistota a rovné podmínky na vnitřním trhu. To zahrnuje i zohlednění nedávné judikatury Soudního dvora Evropské unie.[\[4\]](#)

2. Oblast působnosti PLD

PLD se zaměřuje na stanovení objektivní odpovědnost za újmy způsobené vadnými výrobky a neovlivňuje smluvní odpovědnost ani odpovědnost za vady či záruky výrobků, které jsou upraveny vnitrostátním právem nebo jinými právními předpisy EU. Poškození mají možnost uplatňovat nároky na základě různých právních režimů, což zajišťuje komplexní ochranu jejich práv.

Nový režim se tedy primárně zaměřuje na **objektivní odpovědnost za škody způsobené vadnými výrobky**, tedy pravidla pro odpovědnost bez ohledu na zavinění (§ 2895 občanského zákoníku). PLD výslovně uvádí, že se nevztahuje na některé jiné formy odpovědnosti, které jsou upraveny vnitrostátním právem nebo jinými právními předpisy EU. Konkrétně jde např. o:

- **Smluvní odpovědnost:** PLD neovlivňuje práva poškozeného podle vnitrostátních předpisů týkajících se smluvní odpovědnosti. To znamená, že poškozený může stále uplatňovat nároky na základě smluvní odpovědnosti, například pokud výrobek nesplňuje smluvně stanovené vlastnosti nebo specifikace.[\[5\]](#)
- **Odpovědnost za vady a záruky výrobku:** PLD rovněž neovlivňuje práva poškozeného na základě odpovědnosti za vady výrobku nebo záruk, které mohou být upraveny vnitrostátním právem nebo jinými právními předpisy EU. To zahrnuje například práva vyplývající ze zákonné záruky za jakost nebo záruky poskytnuté výrobcem.[\[6\]](#)

3. Osoby povinné k náhradě a národní systémy náhrad (čl. 8 PLD)

Nový režim předpokládá, že státy zavedou odpovídající mechanismy ochrany spotřebitele, a to vždy stanovení povinností osob povinných k náhradě, jejichž okruh specifikuje PLD, jednak volitelně mohou zavést určitá garanční schémata pro případ, že odpovědné osoby jsou v insolventci, nebo přestaly existovat, podobně jako existují jiná schémata jako jsou známa ze sektoru finančního trhu.

Vznik odpovědnosti podle PLD tak může nastat u těchto osob (bez ohledu, zda jde o právnickou osobu nebo člověka v souvislosti s jeho obchodní činností):

a) **výrobce vadného výrobku**;[7]

b) **výrobce vadné součásti**, pokud byla začleněna do výrobku nebo s ním byla propojena pod kontrolou výrobce a způsobila vadu výrobku, aniž je dotčena odpovědnost výrobce podle písmene a), a

c) v případě výrobce výrobku nebo součásti, který je usazen mimo Unii, a aniž je dotčena odpovědnost tohoto výrobce:

i) **dovozce**[8] vadného výrobku nebo součásti;

ii) **zplnomocněný zástupce**[9] výrobce, a

iii) pokud v Unii není usazen žádný dovozce nebo zplnomocněný zástupce, **poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek**[10]. Odpovědnost výrobce uvedená v prvním pododstavci písm. a) se vztahuje rovněž na jakoukoli újmu způsobenou vadnou součástí, pokud byla začleněna do výrobku nebo s ním byla propojena pod kontrolou výrobce,

d) **kdokoli podstatně změní** výrobek mimo kontrolu výrobce a poté jej dodá na trh nebo uvede do provozu,

e) **každý distributor**[11] vadného výrobku, pokud:

i) poškozený požádá tohoto distributora, aby ze subjektů výše uvedených určil hospodářský subjekt, který je usazen v Unii, nebo svého vlastního distributora, který mu tento výrobek dodal, a

ii) tento distributor neurčí hospodářský subjekt nebo svého vlastního distributora podle písmene i) do jednoho měsíce od obdržení žádosti uvedené v písmenu i).

f) **každého poskytovatele online platformy**,[12] který spotřebitelům umožňuje uzavírat s obchodníky smlouvy na dálku a který není hospodářským subjektem, pokud jsou splněny podmínky stanovené v čl. 6 odst. 3 nařízení o digitálních službách.[13]

V daném případě je tak nutné zkoumat, v jaké pozici se dotčený hospodářský subjekt nachází.

4. Solidární odpovědnost osob povinných k náhradě (čl. 12 PLD)

PLD podobně jako Směrnice 85/374/EHS stanoví solidární odpovědnost relevantních hospodářských subjektů ve výrobním a distribučním řetězci, kteří se pak spolu mohou vypořádat v rámci práva na postih (§ 2916 a § 2917 občanského zákoníku).

Výslovně jsou pak řešeny výjimky z uplatnění tohoto práva. Výrobce, který do výrobku začlení software jako součást, nemá právo postihu vůči výrobcí vadné softwarové součásti, která způsobila újmu:

a) pokud byl výrobce vadné softwarové součásti v době uvedení této softwarové součásti na trh **mikropodnikem nebo malým podnikem**, tedy podnikem, který, je-li posuzován společně se všemi svými partnerskými podniky ve smyslu čl. 3 odst. 2 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES a přidruženými podniky ve smyslu čl. 3 odst. 3 uvedené přílohy, pokud takovéto podniky existují, je mikropodnikem ve smyslu čl. 2 odst. 3 uvedené přílohy nebo malým podnikem ve smyslu čl. 2 odst. 2 uvedené přílohy, a

b) pokud se výrobce, který začlenil vadnou softwarovou součást do výrobku, **smluvně dohodl s výrobcem vadné softwarové součásti, že se tohoto práva vzdává.**

Je nutné podotknout, že účinky takového vzdání se práva (jakkoli motivováno podporou start-upů), budou působit jen mezi stranami smlouvy, nikoli vůči dalším osobám povinným k náhradě, pokud nebudou současně stranami takové smlouvy, anebo se jinak s výrobcem součásti dohodnou.

5. Zproštění odpovědnosti (čl. 11 PLD)

PLD nestanoví absolutní objektivní odpovědnost za výsledek jakéhokoli jednání nebo činnosti, ale především **za oblast vlastní sféry vlivu a v rámci možnosti, resp. nutnosti kontroly výsledku.** Škůdce se odpovědnosti zproští, jestliže prokáže skutečnost, že:

a) v případě výrobce nebo dovozce, že **výrobek neuvedl na trh^[14] nebo do provozu^[15]**;

b) v případě distributora, že **výrobek nedodal na trh^[16]**

c) že je pravděpodobné, že **vada**, která způsobila újmu, **neexistovala v okamžiku uvedení výrobku na trh, do provozu** nebo, pokud jde o distributora, jeho dodání na trh, nebo že tato vada **vznikla až později**;

d) že vada, která způsobila újmu, je **důsledkem souladu výrobku s požadavky právních předpisů^[17]**;

e) že **objektivní stav vědeckých a technických znalostí** v době, kdy byl výrobek uveden na trh nebo do provozu nebo v době, po kterou byl pod kontrolou výrobce, **neumožnil zjistit jeho vadu**;

f) v případě výrobce vadné součásti, že **vadu** výrobku, do kterého je součást začleněna, **lze přičíst**

konstrukci tohoto výrobku nebo návodu, který výrobce výrobku poskytl výrobcí součásti;

g) v případě osoby, která pozmění výrobek podle čl. 8 odst. 2, že se **vada**, která způsobila újmu, **týká části výrobku, která není změnou dotčena.**

V rámci zproštění odpovědnosti je nutné rozlišovat mezi postavením jednotlivých aktérů. Okamžik uvedení na trh nebo do provozu^[18] je obvykle okamžik, kdy výrobek přestává být pod kontrolou výrobce, zatímco u distributorů je to okamžik, kdy výrobek dodají na trh. Výrobci by proto měli být zproštěni odpovědnosti, pokud prokážou, že je pravděpodobné, že vada, která způsobila újmu, neexistovala v okamžiku, kdy výrobek uváděli na trh nebo do provozu, nebo že tato vada vznikla až později.

Jelikož však digitální technologie umožňují výrobcům vykonávat kontrolu i po okamžiku uvedení výrobku na trh nebo do provozu, měli by výrobci i nadále nést odpovědnost za vady, které vzniknou později v důsledku softwaru nebo souvisejících služeb, které jsou pod jejich kontrolou, ať už v podobě aktualizací nebo vylepšení, či algoritmů strojového učení. Takový software nebo související služby by měly být považovány za služby pod kontrolou výrobce, pokud je tento výrobce dodává nebo pokud je povoluje či jinak souhlasí s jejich dodáváním třetí stranou. Je-li například inteligentní televize prezentována tak, že zahrnuje určitou videoaplikaci, ale uživatel si tuto aplikaci musí stáhnout z webových stránek třetí strany po zakoupení této televize, měli by výrobce této televize spolu s výrobcem videoaplikace i nadále odpovídat za újmu způsobenou vadou videoaplikace, i když vada vznikla až po uvedení dané televize na trh.

PLD dále nově stanoví, že v případě uvedeným výše pod písm. c) se nelze zprostit odpovědnosti z příčin **na straně a pod kontrolou výrobce**,^[19] je-li vada způsobena:

- a) **související službou**,^[20]
- b) **softwarem**, včetně aktualizací nebo vylepšení softwaru,
- c) **nedostatečnými aktualizacemi nebo vylepšeními softwaru** nezbytnými pro zachování bezpečnosti;
- d) **podstatnou změnou výrobku.**

V kontextu české právní úpravy tyto výjimky ze zproštění odpovědnosti nejsou jen jakýmsi ujištěním, že výrobce odpovídá stále je za sféru svého vlivu („...*pod kontrolou výrobce*...“), ale že je nutné vždy hodnotit ostatní okolnosti případu jako je to, zda se výrobek dostává jako konečný při uvedení na trh, resp. při uvedení do provozu, zda vyžaduje údržbu, aktualizaci, servis, či zda nedochází ke změně výrobku tak podstatným způsobem, že na časové omezení uvedení na trh nebo do provozu (např. kdy výrobce byl povinen provést veškeré testování produktu) nelze brát zřetel.

Výrobek by měl být po svém uvedení na trh považován i nadále za výrobek pod kontrolou výrobce, pokud si výrobce **ponechá možnost dodávat aktualizace nebo vylepšení softwaru buď sám, nebo prostřednictvím třetí strany.**

Související služby a jiné součásti, včetně **aktualizací a vylepšení softwaru**, by měly být považovány za služby pod kontrolou výrobce, pokud jsou začleněny do výrobku nebo jsou s ním propojeny nebo dodávány výrobcem nebo pokud výrobce povolí jejich začlenění, propojení nebo dodání třetí stranou nebo souhlasí s jejich začleněním, propojením nebo dodáním třetí stranou, například pokud výrobce inteligentního domácího spotřebiče souhlasí s tím, aby třetí strana poskytovala aktualizace softwaru pro spotřebič výrobce, nebo pokud výrobce prezentuje související službu nebo součást jako součást výrobku, i když je dodávána třetí stranou. Pokud výrobce pouze poskytne technickou možnost začlenění nebo propojení nebo doporučí určité značky nebo nezakáže možné související služby nebo součásti, nemělo by se to považovat za jeho souhlas se začleněním nebo s propojením.

V posledním jmenovaném případě sub d) definuje v čl. 4 odst. 18 PLD „**podstatnou změnou**“ jako změnu výrobku učiněnou po jeho uvedení na trh nebo do provozu:

a) která je podle příslušných unijních nebo vnitrostátních předpisů o bezpečnosti výrobků považována za podstatnou, nebo

b) pokud příslušné unijní nebo vnitrostátní předpisy o bezpečnosti výrobků nestanoví žádnou hranici pro to, co by mělo být považováno za podstatnou změnu, která:

i) **mění původní výkonnost, účel nebo druh** výrobku, aniž by výrobce tuto změnu předpokládal v původním posouzení rizik, a

ii) **mění povahu nebezpečí, vytváří nové nebezpečí nebo zvyšuje úroveň rizika.**

Možnost hospodářských subjektů vyhnout se odpovědnosti tím, že prokáží, že vada vznikla až po uvedení výrobku na trh nebo do provozu, by měla být omezena v případě, že vada výrobku spočívá v nedostatečných aktualizacích nebo vylepšeních softwaru nezbytných k odstranění slabých míst kybernetické bezpečnosti a k zachování bezpečnosti výrobku. Tato slabá místa mohou výrobek ovlivnit takovým způsobem, že způsobí újmu ve smyslu PLD.

Vzhledem k odpovědnosti výrobců podle unijního práva za bezpečnost výrobků po celou dobu jejich životního cyklu, například podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/745 o zdravotnických prostředcích, by výrobci neměli být zproštěni odpovědnosti za újmu způsobenou jejich vadným výrobkem, pokud je tato vada důsledkem toho, že nedodali bezpečnostní aktualizace nebo vylepšení softwaru nezbytné k řešení slabých míst výrobku v reakci na vyvíjející se rizika kybernetické bezpečnosti. Tato odpovědnost by se neměla vztahovat na případy, kdy je dodání nebo instalace takového softwaru mimo kontrolu výrobce, například pokud vlastník výrobku nenainstaluje aktualizaci nebo vylepšení, které byly dodány za účelem zajištění nebo zachování úrovně bezpečnosti výrobku. PLD současně neukládá žádnou povinnost poskytovat aktualizace nebo vylepšení výrobku.

Pokud je podstatná změna provedena aktualizací nebo vylepšením softwaru nebo v důsledku průběžného učení systému AI, měl by být podstatně změněný výrobek považován za dodaný na trh

nebo uvedený do provozu **v okamžiku, kdy je tato změna skutečně provedena.**

6. Změny v posuzování „product development risk“ (čl. 18 PLD)

PLD nově umožňuje členským státům zavést nebo zachovat opatření, která rozšíří odpovědnost na konkrétní druhy výrobků, pokud je to odůvodněné cíli veřejného zájmu, opatření je vhodné a přiměřené nezbytné pro dosažení cíle. Vývojové riziko (*product development risk*) je právní koncept, který se týká odpovědnosti výrobců za újmy způsobené vadami výrobků, které nebylo možné zjistit na základě stavu vědeckých a technických znalostí v době, kdy byl výrobek uveden na trh.

Diskrece tak spočívá v **možnosti rozšířit odpovědnost** hospodářských subjektů i na případy, když prokáží, že objektivní stav vědeckých a technických znalostí v době, kdy byl výrobek uveden na trh nebo do provozu, nebo v době, kdy byl výrobek pod kontrolou výrobce, neumožnil zjistit jeho vadu **na konkrétní druhy výrobků**, pokud je to považováno za nezbytné, přiměřené a odůvodněné cíli veřejného zájmu jako je **veřejný pořádek, veřejná bezpečnost a veřejné zdraví.**

7. Snížení odpovědnosti a spoluúčast (čl. 13 PLD)

PLD stanoví určité garance poškozeným osobám, aby jejich nároky byly omezeny nebo vyloučeny tím, že újma je způsobena jak vadou výrobku, tak jednáním nebo opomenutím třetí strany, což jsou zejména okolnosti týkající se kumulativní nebo alternativní příčinné souvislosti, které má spíše nést škůdce nežli poškozený, jak dne již upravuje § 2915 odst. 1 občanského zákoníku: *„Je-li k náhradě zavázáno několik škůdců, nahradí škodu společně a nerozdílně; je-li některý ze škůdců povinen podle jiného zákona k náhradě jen do určité výše, je zavázán s ostatními škůdci společně a nerozdílně v tomto rozsahu. To platí i v případě, že se více osob dopustí samostatných protiprávních činů, z nichž mohl každý způsobit škodlivý následek s pravděpodobností blížící se jistotě, a nelze-li určit, která osoba škodu způsobila.“*

Naopak poškozenému se standardně přičtou okolnosti způsobené jim samotným, anebo osobami, za které odpovídá (§ 2918 občanského zákoníku).

8. Smluvní omezení náhrady (čl. 15 PLD)

Zajímavou novinkou je zákaz vyloučení nebo omezení odpovědnosti hospodářského subjektu **vůči poškozenému** ať už v podobě zákona anebo smluvního ujednání, kde se vedle pravidel § 2898 občanského zákoníku nebude možné předem vzdát práva na náhradu této újmy v důsledku vady.

9. Předpoklady náhrady újmy podle PLD

PLD stanoví předpoklady pro náhradu újmy v čl. 10 s ohledem na důkazní břemeno žalobce. Ten musí prokázat:

- a. vadu výrobku,
- b. vzniklou újmu a
- c. příčinnou souvislost mezi touto vadou a touto újmu.

9.1. Pojem výrobek

Nejdříve je nutné se zabývat pojmem výrobek, který definuje čl. 4 odst. 1: „všechny movité věci, i když jsou začleněny do jiné movité nebo nemovité věci nebo jsou s ní propojeny, včetně elektřiny, digitálních výrobních souborů, surovin a softwaru“. To představuje významné rozšíření definice, která až doposud byla vymezena takto: „výrobkem“ se rozumějí všechny movité věci, také tehdy, jsou-li zabudovány do jiné movité věci nebo do nemovitosti. „Výrobek“ zahrnuje i elektřinu.“ **Nově tak jsou výslovně zahrnuti digitální výrobní soubor, suroviny a software.**

Čl. 4 odst. 2 PLD má na mysli „**digitálním výrobním souborem**“ digitální verzi nebo digitální šablonu movité věci, která obsahuje funkční informace nezbytné k výrobě hmotného předmětu umožněním automatizovaného řízení strojů nebo nástrojů. Konkrétně může jít o vrtačky, soustruhy, frézky a 3D tiskárny, aby byla zajištěna ochrana osob v případech, kdy jsou tyto soubory vadné. Například vadný soubor vyprojektovaný počítačem a použitý k vytvoření zboží 3D tiskem, které způsobí újmu, by měl zakládat odpovědnost podle PLD, pokud je tento soubor vyvinut nebo dodán **v rámci „obchodní činnosti“**.[\[21\]](#)

Pokud jde o pojem „**suroviny**“, přináší PLD následující vysvětlení. Aby se předešlo pochybnostem, je třeba upřesnit, že **suroviny, jako jsou plyn a voda, a elektřina jsou výrobky.**

Definici „**software**“ nenalezneme v čl. 4 PLD, jak bychom mohli očekávat, ale „pouze“ v recitálu 13)[\[22\]](#): „Software, jako jsou **operační systémy, firmware, počítačové programy, aplikace nebo systémy AI**, se na trhu vyskytuje stále častěji a hraje stále důležitější roli pro bezpečnost výrobků. Software může být uveden na trh jako samostatný výrobek nebo může být následně začleněn do jiných výrobků jako jejich součást a může způsobit škodu svým provedením...software je pro účely uplatnění objektivní odpovědnosti výrobkem bez ohledu na způsob jeho dodání nebo použití, a tedy bez ohledu na to, zda je uložen na zařízení, zda je k němu přístup prostřednictvím komunikační sítě nebo cloudových technologií nebo zda je dodáván prostřednictvím modelu „software jako služba“. **Za výrobek však nelze považovat informace, a pravidla odpovědnosti za vadné výrobky by se proto neměla vztahovat na obsah digitálních souborů, jako jsou mediální soubory nebo elektronické knihy nebo pouhý zdrojový kód softwaru.** Vývojář nebo výrobce softwaru, včetně poskytovatelů systémů AI ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689, by měl být

považován za výrobce.“.

Přestože PLD výslovně vyjímá z rozsahu odpovědnosti informace, definuje pojem „**data**“ v čl. 4 odst. 6 jako data ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/868: „*veškeré digitální záznamy jednání, skutečností nebo informací a všechny soubory takových jednání, skutečností nebo informací, včetně záznamů v podobě zvukové, vizuální nebo audiovizuální nahrávky*“.

9.2. Pojem součást výrobku

PLD (zejména pro účely vypořádání v rámci práva postihu) obsahuje **definici součásti výrobku** v čl. 4 odst. 4: „*jakýkoli hmotný nebo nehmotný předmět, surovina nebo související služba, které jsou začleněny do výrobku nebo jsou s ním propojeny*“. Takto je součást definována velmi široce a může zahrnovat jakékoli mechanické i elektronické součásti včetně hardware či instalovaného software.

Pokud výrobce začlení do výrobku vadnou součást od jiného výrobce, měl by mít poškozený možnost požadovat náhradu stejné újmy od výrobce výrobku i od výrobce součásti. Je-li součást začleněna do výrobku mimo kontrolu výrobce tohoto výrobku, měl by mít poškozený možnost požadovat od výrobce součásti náhradu újmy, pokud je samotná součást výrobkem podle PLD.

Zbývá jen vysvětlit pojem „**související služba**“, kterou má na mysli čl. 4 odst. 3 PLD **digitální službu**, která je začleněna do výrobku nebo je s ním propojena takovým způsobem, že by výrobek v případě neexistence této služby nemohl plnit jednu či více svých funkcí. PLD se na digitální služby jako takové nevztahuje, nicméně tyto související služby by měly být považovány za součásti výrobku, do něhož jsou začleněny nebo s nímž jsou propojeny, **pokud jsou pod kontrolou výrobce tohoto výrobku**. Mezi související služby patří například nepřetržité poskytování údajů o provozu v navigačním systému, služba monitorování zdraví, která je závislá na čidlech fyzického výrobku pro sledování fyzické aktivity uživatele nebo zdravotních ukazatelů, služba regulace teploty, která monitoruje a reguluje teplotu inteligentní chladničky, nebo hlasová asistenční služba, která umožňuje ovládání jednoho nebo více výrobků pomocí hlasových povelů. **Služby přístupu k internetu** by neměly být považovány za související služby, neboť je nelze považovat za součást výrobku podléhajícího kontrole výrobce a bylo by nepřiměřené činit výrobce odpovědným za újmu způsobenou nedostatkem ve službách přístupu k internetu. Výrobek, který je závislý na službách přístupu k internetu a nezachovává bezpečnost v případě ztráty připojení, by však za vadný podle PLD mohl být považován.

9.3. Výjimky pro open-source software

PLD obsahuje také výjimku pro open-source software,[\[23\]](#) na který se nevztahuje objektivní odpovědnost za předpokladu, že není použit v rámci obchodní činnosti. O takovém použití nemusí rozhodnout jen poskytovatel software, ale také ten, který reálně software využívá, což má důsledek

z hlediska rozsahu solidárně odpovědných hospodářských subjektů.

Pokud je svobodný software s otevřeným zdrojovým kódem dodaný mimo rámec obchodní činnosti následně začleněn výrobcem do výrobku jako jeho součást v rámci obchodní činnosti a je tak uváděn na trh, mělo by být možné činit odpovědným za újmu způsobenou vadou tohoto softwaru tohoto výrobce, nikoli však výrobce softwaru, protože ten by nesplňoval podmínky uvedení konkrétního výrobku nebo konkrétní součásti na trh.

9.4. Pojem vadný výrobek (čl. 7 PLD)

Předně je nutné zmínit, že PLD má **chránit dobrou víru a důvodné očekávání** uživatele výrobku v rámci objektivního testu tzv. rozumného pozorovatele[24] a současně respektuje existující národní či unijní bezpečnostní standardy[25] včetně standardy pro řízení rizik.[26] Výrobek je obecně považován za vadný, pokud **neposkytuje takovou bezpečnost, jakou je člověk oprávněn očekávat nebo která je vyžadována právem Unie nebo vnitrostátním právem.**

Soudce nebo jiný orgán rozhodující o právu na náhradu pak musí záležitost posoudit holisticky v rámci všech relevantních okolností. PLD uvádí pouze demonstrativní výčet, což je vítanou změnou. Při posuzování vady výrobku se berou v úvahu všechny okolnosti, včetně:

- a) prezentace a vlastností výrobku, včetně jeho označení, konstrukce, technických vlastností, složení, balení a návodu k jeho montáži, instalaci, použití a údržbě;[27]
- b) důvodně předvídatelného použití výrobku;[28]
- c) vlivu jakékoli schopnosti dalšího učení nebo získávání nových vlastností na výrobek po jeho uvedení na trh nebo do provozu;[29]
- d) důvodně předvídatelného vlivu jiných výrobků, u nichž lze předpokládat, že budou používány společně s výrobkem, včetně propojení, na výrobek;
- e) okamžiku, kdy byl výrobek uveden na trh nebo do provozu, nebo pokud si výrobce ponechá kontrolu nad výrobkem i po tomto okamžiku, okamžiku, kdy výrobek přestal být pod kontrolou výrobce;[30]
- f) relevantních požadavků na bezpečnost výrobků, včetně požadavků na kybernetickou bezpečnost;
- g) jakéhokoli stažení výrobku z trhu nebo jakéhokoli jiného relevantního zásahu příslušného orgánu nebo hospodářského subjektu týkajícího se bezpečnosti výrobků;
- h) konkrétních potřeb skupin uživatelů, pro které je použití výrobku určeno;
- i) v případě výrobku, jehož účelem je zabránit újmě, jakéhokoli nesplnění tohoto účelu.[31]

PLD dále doplňuje, že výrobek se nepovažuje za vadný pouze z toho důvodu, že na trh nebo do provozu již byl nebo následně je uveden lepší výrobek, včetně aktualizací nebo vylepšení výrobku.

Samotné představení této změny nedokazuje vadu, ale je nutné ji jiným relevantním způsobem prokázat.

9.5. Domněnka vady (čl. 10 odst. 4 PLD)

Určitou novinkou je posílení důkazní pozice poškozeného stanovením domněnky vady výrobku pro případ, že hospodářský subjekt nesplní určité povinnosti anebo že žalobce osvědčí (nikoli prokáže) některé rozhodné skutečnosti. Předpokládá se, že výrobek je vadný, je-li splněna některá z těchto podmínek:

- a) žalovaný **nezpřístupnil příslušné důkazní prostředky** podle čl. 9 odst. 1 PLD - bližší výklad viz níže;
- b) žalobce osvědčí, že **výrobek nesplňuje povinné požadavky na bezpečnost výrobků** stanovené unijním nebo vnitrostátním právem, které mají chránit před rizikem vzniku újmy utrpěné poškozeným,[\[32\]](#) nebo
- c) žalobce osvědčí, že **újma byla způsobena zjevnou závadou výrobku při důvodně předvídatelném použití používání nebo za běžných okolností.**[\[33\]](#)

9.6. Některé typy vad u finančních služeb

V oblasti finančních služeb, zejména v sektoru Fintech a Insurtech, mohou vady výrobků spočívat v technických chybách softwaru, nedostatečné ochraně osobních údajů, funkčních vadách a nedodržení právních a regulačních požadavků.

9.6.1. Technické vady softwaru

- **Chyby v algoritmech:** Algoritmy používané ve Fintech a Insurtech aplikacích mohou obsahovat chyby, které vedou k nesprávným výpočtům, chybným predikcím nebo nesprávnému vyhodnocení rizik. Například chyby v algoritmech pro výpočet úrokových sazeb nebo pojistného mohou způsobit finanční ztráty pro spotřebitele.
- **Bezpečnostní zranitelnosti:** Softwarové aplikace mohou obsahovat bezpečnostní zranitelnosti, které mohou být zneužity hackery k neoprávněnému přístupu k citlivým údajům spotřebitelů. To může vést k finančním podvodům, krádeži identity nebo úniku osobních údajů.
- **Chyby v integraci systémů:** Fintech a Insurtech aplikace často integrují různé systémy a databáze. Chyby v integraci mohou vést k nesprávnému přenosu dat, nesprávnému zpracování transakcí nebo nesprávnému zobrazení informací spotřebitelům, na základě kterých mohou učinit chybné rozhodnutí.

9.6.2. Nedostatečná ochrana osobních údajů

- **Neoprávněný přístup k datům:** Vady v zabezpečení softwaru mohou umožnit neoprávněný přístup k osobním a jiným údajům spotřebitelů. To může vést k porušení nařízení GDPR a k finančním sankcím pro poskytovatele služeb.
- **Nesprávné zpracování údajů:** Chyby v softwaru mohou vést k nesprávnému zpracování nebo uchovávání osobních údajů, což může mít za následek porušení práv spotřebitelů na ochranu jejich osobních údajů.

9.6.3. Funkční vady

- **Neúplné nebo nesprávné informace:** Fintech a Insurtech aplikace musí poskytovat spotřebitelům přesné a úplné informace o finančních produktech a službách. Pokud aplikace poskytují neúplné nebo nesprávné informace, spotřebitelé mohou učinit špatná rozhodnutí, která vedou k finančním ztrátám.
- **Nedostatečná uživatelská přívětivost:** Aplikace, které jsou složité na používání nebo mají neintuitivní uživatelské rozhraní, mohou způsobit, že spotřebitelé udělají chyby při zadávání údajů nebo provádění transakcí.
- **Výpadky služeb:** Fintech a Insurtech aplikace musí být dostupné a spolehlivé. Výpadky služeb nebo dlouhé doby odezvy mohou způsobit, že spotřebitelé nebudou moci provádět důležité finanční transakce včas (např. v rámci povinných lhůt pro uskutečnění transakce), nebo obdržet plnění (např. čerpat úvěr, získat pojistné plnění atp.).

9.6.4. Právní a regulační nesoulad

- **Nedodržení regulačních požadavků:** Fintech a Insurtech aplikace musí být v souladu s platnými právními a regulačními požadavky, jako jsou nařízení DORA, směrnice PSD2, Solventnost II a další sektorové regulace.
- **Nedostatečná transparentnost:** Poskytovatelé finančních služeb musí být transparentní ohledně podmínek a poplatků spojených s jejich produkty včetně podmínek užití souvisejících služeb jako jsou klientské zóny, chatboti a jiné aplikace. Nedostatečná transparentnost může vést k nedůvěře spotřebitelů, právním sporům včetně založení odpovědnosti podle PLD.

9.7 Nahraditelné újmy (čl. 6 PLD)

PLD taxativně vymezuje typy náhrad, který poškozený může po hospodářských subjektech žádat.

Právo na náhradu újmy se vztahuje výlučně na tyto druhy újem:

a) **úmrtí nebo újma na zdraví**, včetně lékařsky uznaného **poškození psychického zdraví** (v souladu s § 2956 a násl. občanského zákoníku);

b) **poškození nebo zničení majetku**, s výjimkou:

i) samotného vadného výrobku;

ii) výrobku poškozeného jeho vadnou součástí, která je do něj začleněna nebo je s ním propojena výrobcem nebo pod kontrolou výrobce;

iii) majetku používaného výhradně pro profesní účely;

c) **ztráta nebo poškození dat, která nejsou používána pro profesní účely.**

Vzhledem k rostoucímu významu a hodnotě nehmotného majetku by mělo být nahrazeno také zničení nebo poškození dat, například digitálních souborů smazaných z pevného disku, včetně nákladů na obnovení těchto dat. Ochrana osob vyžaduje, aby byla náhrada majetkové újmy dostupná nejen v důsledku úmrtí nebo újma na zdraví, jako jsou náklady na pohřeb nebo lékařské ošetření nebo ušlý příjem, a v důsledku škody na majetku, ale také v případě zničení nebo poškození dat. Zničení nebo poškození dat nezpůsobuje postiženému automaticky majetkovou škodu, pokud je schopna data bezplatně znovu získat, například pokud existuje záloha dat nebo lze data znovu stáhnout nebo pokud hospodářský subjekt dočasně nedostupná data obnoví nebo znovu vytvoří, například ve virtuálním prostředí. **Zničení nebo poškození dat jako majetkové újmy** se liší od úniku údajů nebo porušení pravidel pro ochranu údajů jako újmy nemajetkové.

V rámci tohoto výčtu se tedy hradí vždy nemajetková újma na životě či zdraví, dále majetková újma, která nemá souvislost s profesním účelem, ani nejde o poškození nebo zničení vadné věci nebo její součásti, nýbrž o újmy na jiném majetku poškozeného (skutečná škoda i ušlý zisk), a nově i ztráta nebo poškození dat jako materiální újma. Právo na náhradu újmy se kromě **přímé újmy** vztahuje na veškerou majetkovou újmu **následnou (nepřímou)** vč. případné **reflexní újmy sekundárních poškozených** (např. podle § 2971 občanského zákoníku).

Tímto **není dotčeno vnitrostátní právo týkající se náhrady újmy podle jiných režimů odpovědnosti** jako je škoda způsobená informací nebo radou (§ 2950 občanského zákoníku), pokud např. aplikace umožňuje zobrazovat informace, dokumenty nebo doporučení zákazníkovi, škoda z provozní činnosti (§ 2924 občanského zákoníku), škoda z provozu dopravních prostředků (§ 2927 občanského zákoníku),^[34] škoda způsobená provozem zvláště nebezpečným (§ 2725 občanského zákoníku), škoda způsobená porušením smluvní povinnosti (§ 2913 občanského zákoníku), resp. za neoprávněný zásah do osobnostních práv podle § 82 ve spojení s § 2956 a násl. občanského zákoníku (např. zásahem do soukromí zákazníka).

9.8. Příčinná souvislost a vyvratitelná domněnka (čl. 10 odst. 3 PLD)

Posledním předpokladem, který musí poškozený prokázat je existence příčinné souvislosti mezi vadou výrobku a vzniklou újmou. Aby se zamezilo důkazní nouzi poškozeného, stanoví PLD určité vyvratitelné domněnky, kterými v určitých případech dochází k převrácení důkazního břemene na hospodářské subjekty: „*Předpokládá se, že existuje příčinná souvislost mezi vadou výrobku a újmou, pokud se prokáže, že výrobek je vadný a že způsobená újma typicky odpovídá dané vadě.*“ Postačí tedy prokázat vadnost výrobku a typologii újmy. Například pokud vada způsobila úraz nebo zdravotní problémy, pak tyto jsou běžné pro tento typ vady. Hospodářský subjekt má pak možnost splnění této domněnky vyvrátit důkazem opaku.

Pokud bylo zjištěno, že výrobek je vadný a druh vzniklé újmy je, především na základě podobných případů, obvykle způsoben danou vadou, neměl by být žalobce povinen prokazovat příčinnou souvislost a její existence by se měla předpokládat.[\[35\]](#)

Dále se předpokládá vada nebo příčinná souvislost, když:

a) žalobce má s prokázáním vady výrobku nebo příčinné souvislosti mezi vadou a újmou nebo obojího **nepřiměřené obtíže, zejména z důvodu technické nebo vědecké složitosti**, a

b) žalobce osvědčí, že je **pravděpodobné**, že výrobek je vadný nebo že **existuje příčinná souvislost mezi vadou tohoto výrobku a újmou**, nebo obojí.

Soudy by měly přihlédnout ke všem okolnostem daného případu jako jsou obtíže technického a expertního charakteru. V takových případech by uložení obvyklého důkazního standardu, které často vyžaduje vysokou míru pravděpodobnosti, oslabilo účinnost práva na náhradu újmy. Proto by vzhledem k tomu, že výrobci mají **odborné znalosti a jsou lépe informováni** než poškozený, a aby bylo zachováno spravedlivé rozdělení rizik a současně se zabránilo obrácení důkazního břemene, měl být žalobce povinen osvědčit, týkají-li se žalobcovy obtíže prokázání vady, pouze to, že je pravděpodobné, že byl výrobek vadný, nebo, týkají-li se žalobcovy obtíže prokázání příčinné souvislosti, pouze to, že vada výrobku je pravděpodobnou příčinou škody.

Soudy by měly technickou nebo vědeckou složitost posuzovat případ od případu s přihlédnutím k různým faktorům. Tyto faktory by měly zahrnovat **složitou povahu výrobku**, jako například inovativního zdravotnického prostředku, **složitou povahu použité technologie**, jako je strojové učení, **složitou povahu informací a dat**, které má žadatel analyzovat, a **složitou povahu příčinné souvislosti**, jako je souvislost mezi farmaceutickým nebo potravinářským výrobkem a výskytem zdravotního problému, nebo souvislost, jejíž prokázání by vyžadovalo, aby **žalobce vysvětlil vnitřní fungování systému AI**. Rovněž posouzení nadměrných obtíží by soudy měly provádět případ od případu. Žalobce by sice měl předložit argumenty osvědčující nadměrné obtíže, ale jejich prokázání by nemělo být vyžadováno. Například k tomu, aby soud v případě nároku týkajícího se systému AI mohl rozhodnout o existenci nadměrných obtíží, by žalobce neměl být povinen vysvětlovat specifické vlastnosti systému AI ani to, jak tyto vlastnosti ztěžují prokázání příčinné souvislosti. Žalovaný by měl mít možnost napadnout všechny prvky nároku, včetně existence nadměrných obtíží.

9.9. Zpřístupnění důkazních prostředků (čl. 9 PLD)

PLD má nově lépe zajistit, aby žalobci měli přístup k relevantním důkazním prostředkům, které mají být použity v soudním řízení. Spotřebitelé bývají ve značné nevýhodě, pokud jde o přístup k informacím o tom, jak byl výrobek vyroben a jak funguje, a jejich pochopení. Tato informační asymetrie může narušit spravedlivé rozdělení rizika, zejména v případech, které jsou technicky nebo vědecky složité. Je proto nezbytné usnadnit žalobcům přístup k důkazním prostředkům, které mají být použity v soudním řízení. Mezi tyto důkazní prostředky patří i dokumenty, které musí žalovaný nově vytvořit shromážděním nebo roztríděním dostupných důkazních prostředků.

Na žádost žalobce, který uplatňuje nárok na náhradu újmy způsobené vadným výrobkem a který **uvedl skutečnosti a předložil důkazy dostatečné k osvědčení oprávněnosti nároku** na náhradu újmy, má být žalovaný povinen zpřístupnit relevantní důkazní prostředky, které má k dispozici, v nezbytném a přiměřeném rozsahu. Stejné právo na zpřístupnění má žalovaný vůči žalobci.

Soudy mají zohlednit oprávněné zájmy všech dotčených stran, včetně třetích stran, zejména pokud jde o ochranu důvěrných informací a obchodního tajemství. Bude-li nutné zpřístupnit obchodní tajemství, pak soudy musí přijmout **zvláštní opatření nezbytná k zachování důvěrnosti** těchto informací.

Při posuzování žádosti o zpřístupnění důkazních prostředků by měly vnitrostátní soudy zajistit, aby byl tento přístup omezen na to, co je nezbytné a přiměřené, mimo jiné proto, aby se zabránilo nespécifickému vyhledávání informací, které nejsou pro řízení relevantní, a aby byly chráněny důvěrné informace, jako jsou informace, které jsou předmětem povinnosti mlčenlivosti a obchodního tajemství.

Aby byl žalovaný motivován k dodržování povinnosti zpřístupnit informace, měly by vnitrostátní soudy v případě, že žalovaný tuto povinnost nesplní, **předpokládat vadu výrobku**.

Na ochranu spotřebitelů a jiných fyzických osob před rizikem poškození bylo přijato mnoho povinných bezpečnostních požadavků, a to i na základě nařízení (EU) 2023/988 o obecné bezpečnosti výrobků. Aby se posílil úzký vztah mezi pravidly v oblasti bezpečnosti výrobků a pravidly odpovědnosti, mělo by nedodržení těchto požadavků rovněž vést k domněnce vady. To zahrnuje **i případy, kdy výrobek není vybaven prostředky pro zaznamenávání informací o provozu výrobku**, jak vyžaduje unijní nebo vnitrostátní právo. Totéž by mělo platit v případě zjevné závady, například v případě skleněné lahve, která při důvodně předvídatelném používání exploduje, neboť je zbytečně zatěžující požadovat po žalobci, aby prokázal vadu, pokud jsou okolnosti takové, že její existence je nesporná.

10. Promlčení a prekluze (čl. 16 a 17 PLD)

V zásadě se přejímá úprava subjektivní promlčecí lhůty, která odpovídá obecné tříleté promlčecí lhůtě (§ 629 odst. 1 občanského zákoníku), která běží ode dne, kdy se poškozený dozvěděl nebo důvodně dozvědět měl o všech následujících skutečnostech:

- a) újmě,
- b) vadě,
- c) totožnosti příslušného hospodářského subjektu, který může nést odpovědnost za tuto újmu.

Současně se mění podmínky pro běh objektivní lhůty, která je podle PLD prekluzivní, nicméně současná česká úprava ji zná jako lhůtu promlčecí, která běží 10 let od uvedení výrobku na trh (§ 637 občanského zákoníku). V souvislosti s některými podstatnými změnami produktu tato lhůta bude nově běžet:

- a) ode dne, kdy byl vadný výrobek, který způsobil újmu, **uveden na trh nebo do provozu**, nebo
- b) v případě podstatně změněného výrobku ode dne, kdy byl tento výrobek **dodán na trh** nebo **uveden do provozu poté, co byl podstatně změněn**.

Výjimkou je situace, pokud poškozený nemohl zahájit řízení do deseti let ode dnů uvedených výše z důvodu latence újmy na zdraví, pozbude nárok na náhradu újmy po uplynutí doby **25 let**, pokud mezitím ne zahájil řízení proti hospodářskému subjektu.

11. Dopady na sektor Fintech, Insurtech o ostatní finanční služby

PLD má významné dopady na finanční služby včetně Fintech a Insurtech. Tyto sektory jsou silně závislé na digitálních technologiích a inovacích, a proto je důležité pochopit, jak nové právní předpisy ovlivní jejich fungování.

Hlavní dopady na sektor Fintech a Insurtech:

- **Právní jistota a transparentnost:** Rozšíření definice výrobku na software poskytuje právní jistotu a transparentnost pro Fintech a Insurtech společnosti, které budou mít jasná pravidla pro odpovědnost za své produkty. To může vést k vyšší důvěře spotřebitelů v nabízené produkty a služby.
- **Odpovědnost za softwarové chyby:** Fintech a Insurtech společnosti, které vyvíjejí a poskytují finanční software, budou nyní odpovědné za újmy způsobené vadným softwarem včetně případných aktualizací či podstatných změn. To zahrnuje chyby v algoritmech, bezpečnostní

nedostatky, chyby v kalkulacích pojistného, nesprávné vyhodnocení rizik a další problémy, které mohou vést k finančním ztrátám nebo ohrozit bezpečnost uživatelů.

- **Kybernetická bezpečnost:** PLD klade důraz na kybernetickou bezpečnost, což znamená, že Fintech a Insurtech společnosti budou muset zajistit, aby jejich software splňoval nejvyšší bezpečnostní standardy (vč. již existujících požadavků DORA). Nedodržení těchto standardů může vést k odpovědnosti za újmy způsobené kybernetickými útoky nebo úniky dat.
- **Aktualizace a vylepšení softwaru:** Fintech a Insurtech společnosti budou odpovědné za vady způsobené nedostatečnými aktualizacemi nebo vylepšeními softwaru nezbytnými k zachování bezpečnosti. To znamená, že budou muset pravidelně poskytovat bezpečnostní aktualizace a vylepšení svých produktů (např. hot-fixes, security patches, bug fixes, service packs aj.).
- **Bezpečnost dat:** Fintech a Insurtech společnosti budou muset zajistit, aby jejich software splňoval nejvyšší standardy ochrany osobních i neosobních údajů. Nedodržení těchto standardů může vést k odpovědnosti za újmy způsobené únikem dat nebo kybernetickými útoky.

12. Závěr

PLD přináší modernizaci pravidel odpovědnosti za vadné výrobky v souladu s technologickým pokrokem a novými obchodními modely. Zajišťuje vyšší úroveň ochrany spotřebitelů a přispívá k lepšímu fungování vnitřního trhu. Členské státy musí přijmout nezbytné právní a správní předpisy k dosažení souladu s touto směrnicí do 9. prosince 2026.

Z pohledu sektoru finančního trhu regulace DORA zavádí především veřejnoprávní sankce a dohled, zatímco PLD jde cestou soukromoprávní odpovědnosti za újmu, která může mít závažné právní dopady v důsledku možnosti uplatnění hromadných žalob. Oba akty pak směřují k vyšší prevenci rizik.

Pro Fintech a Insurtech společnosti to znamená nejen nové výzvy, ale také příležitosti k posílení své pozice na trhu a zajištění dlouhodobého úspěchu prostřednictvím bezpečných a spolehlivých technologických řešení.

Připomeňme jen, že výrobci budou nově odpovědní za vady způsobené aktualizacemi nebo vylepšeními softwaru, které jsou pod jejich kontrolou, včetně nedostatečných aktualizací nezbytných k zachování bezpečnosti výrobku. Kromě toho výrobky, které byly podstatně změněny a poté uvedeny na trh, jsou považovány za nové výrobky. Osoba, která provede podstatnou změnu výrobku mimo kontrolu původního výrobce, nese odpovědnost jako výrobce pozměněného výrobku.

PLD na jedné straně přináší lepší pozici pro poškozené, na druhé straně vytváří vyšší tlak na systém řízení právních a jiných rizik a také na dostatečné krytí týkající se pojištění odpovědnosti za vadné výrobky, které nemusí být pro všechny typy vad a pro všechny typy výrobků či jejich součástí dostupné na trhu, což může vést k tomu, že se výrobci budou snažit svou odpovědnost smluvně

limitovat alespoň v rámci vypořádání mezi solidárními dlužníky.

Mgr. Robert Šimek Ph.D.

[\[1\] Směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/2853 ze dne 23. října 2024 o odpovědnosti za vadné výrobky a o zrušení směrnice Rady 85/374/EHS \(Text s významem pro EHP\)](#)

[2] PLD uvádí seznam, který zahrnuje výrobce výrobku nebo jeho součásti, poskytovatele související služby, zplnomocněného zástupce, dovozce, poskytovatele služeb kompletního vyřízení objednávek nebo distributora (čl. 4 odst. 15 PLD).

[3] Přestože oficiální překlad PLD hovoří o pojmu „škoda“, je v kontextu české právní úpravy lépe hovořit o pojmu „újma“, který zahrnuje jak ztrátu majetkovou (újma na jmění podle § 2894 odst. 1 občanského zákoníku), tak také nemajetkovou (§ 2894 odst. 2 občanského zákoníku vč. zvláštních skutkových podstat týkajících se těchto typů náhrad).

[4] Např. Rozsudek ve věci C-503/13 (Boston Scientific Medizintechnik GmbH), Rozsudek ve věci C-621/15 (N. W a další v. Sanofi Pasteur MSD a další), nebo Rozsudek ve věci C-310/13 (Novo Nordisk Pharma GmbH).

[5] Např. § 2913, resp. 2389i občanského zákoníku.

[6] Např. ustanovení § 2099 a násl., resp. § 2615 a násl. občanského zákoníku pro odpovědnost za vady, a § 2113 a násl., § 2174a, resp. 2619 občanského zákoníku.

[7] Výrobcem se i nadále myslí skutečný i označený výrobce, včetně toho, kdo nechal zadat tvorbu výrobku (např. jako objednatel díla), i ten, kdo výrobek vyvíjí, vyrábí nebo produkuje pro vlastní potřebu (čl. 4 odst. 10 PLD).

[8] Fyzická nebo právnická osoba, která uvádí na trh Unie výrobek ze třetí země, tj. mimo EU/EHS (čl. 4 odst. 12 PLD).

[9] Fyzická nebo právnická osoba usazená v Unii, která byla písemně zplnomocněna výrobcem, aby jednala jeho jménem při plnění konkrétních úkolů (čl. 4 odst. 11 PLD).

[10] Fyzická nebo právnická osoba, která v rámci obchodní činnosti nabízí alespoň dvě z těchto služeb: skladování, balení, adresování a rozesílání výrobku, aniž by byla vlastníkem výrobku, s výjimkou poštovních služeb ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES, služeb dodávání balíků ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/644 a jakýchkoli jiných poštovních služeb nebo služeb nákladní dopravy (čl. 4 odst. 13

PLD).

[11] “ Fyzická nebo právnická osoba v dodavatelském řetězci, která dodává výrobek na trh, kromě výrobce nebo dovozce (čl. 4 odst. 14 PLD).

[12] PLD definuje online platformu jako online platforma ve smyslu čl. 3 písm. i) nařízení (EU) 2022/2065 o digitálních službách: „hostingová služba, která na žádost příjemce služby ukládá a veřejně šíří informace, ledaže je tato činnost nepodstatným a pouze pomocným prvkem jiné služby nebo nepodstatnou funkcí hlavní služby a z objektivních a technických důvodů ji nelze používat bez této jiné služby a integrace tohoto prvku nebo této funkce do této jiné služby není prostředkem k obcházení použitelnosti tohoto nařízení.”

[13] Nařízení (EU) 2022/2065 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách).

[14] Uvedením na trh se podle čl. 4 odst. 8 PLD má na mysli první dodání výrobku na trh Unie.

[15] Uvedením do provozu se podle čl. 4 odst. 9 PLD má na mysli první použití výrobku v Unii v rámci obchodní činnosti, ať už za úplatu, nebo bezplatně, za okolností, kdy výrobek nebyl před prvním použitím uveden na trh.

[16] Dodáním na trh se podle čl. 4 odst. 7 PLD má na mysli dodání výrobku k distribuci, spotřebě nebo použití na trhu Unie v rámci obchodní činnosti, ať už za úplatu, nebo bezplatně.

[17] Tato výjimka je jen důsledkem zásady, že nelze připustit, aby jedno jednání bylo současně v souladu s právem a zároveň protiprávní.

[18] Pojem „uvedení do provozu“ je relevantní pro výrobky, které nejsou uvedeny na trh před jejich prvním použitím, jak tomu může být v případě výtahů, strojů nebo zdravotnických prostředků.

[19] Ta je definována v čl. 4 odst. 5 PLD jako:

„a) výrobce výrobku provádí, nebo pokud jde o jednání třetí strany, povoluje tato jednání nebo s nimi souhlasí:

i) začlenění, propojení nebo dodání součásti, včetně aktualizací nebo vylepšení softwaru, nebo

ii) změna výrobku, včetně podstatných změn;

b) výrobce výrobku je schopen poskytovat aktualizace nebo vylepšení softwaru sám nebo prostřednictvím třetí strany.“

[20] Definována v čl.4 odst. 3 PLD jako: “digitální služba, která je začleněna do výrobku nebo je s ním propojena takovým způsobem, že by výrobek v případě neexistence této služby nemohl plnit jednu či více svých funkcí.“.

[21] PLD by se měla vztahovat na výrobky uváděné na trh nebo v relevantních případech uváděné do provozu v rámci obchodní činnosti, ať už za úplatu, nebo bezplatně, například výrobky dodávané v rámci sponzorské kampaně nebo výrobky vyráběné za účelem poskytování služby financované z veřejných prostředků, neboť tento způsob dodání má stále hospodářský nebo obchodní charakter.

[22] Operační systémy, firmware, počítačové programy, aplikace nebo systémy AI, jsou považovány za výrobek bez ohledu na způsob jeho dodání nebo použití. To zahrnuje software uložený na zařízení, přístupný prostřednictvím komunikační sítě nebo cloudových technologií, nebo dodávaný prostřednictvím modelu SaaS.

[23] Rec. 14 PLD: „Aby se nebránilo inovacím nebo výzkumu, neměla by se PLD vztahovat na svobodný software s otevřeným zdrojovým kódem vyvinutý nebo dodaný mimo rámec obchodní činnosti, neboť takto vyvinuté nebo dodávané výrobky nejsou ze své podstaty uváděny na trh. Vývoj takového softwaru nebo přispívání k němu nelze chápat jako jeho dodání na trh, ledaže jde o obchodní činnost.“

[24] Srov. rozsudek ve věci C-310/13 (Novo Nordisk Pharma GmbH): SDEU rozhodl, že varování nebo jiné informace poskytnuté s výrobkem nelze považovat za dostatečné k tomu, aby byl jinak vadný výrobek považován za bezpečný. Vada musí být určena s ohledem na bezpečnost, jakou je široká veřejnost oprávněna očekávat.

[25] Ve finančních službách může jít o bezpečnostní standardy stanovené nařízením DORA či směrnicí NIS 2, či horizontálními regulacemi jako je nařízení GDPR či AI act.

[26] V zájmu ochrany zdraví a majetku fyzických osob by se vada výrobku měla určovat nikoliv na základě jeho vhodnosti k použití, ale na základě nedostatku bezpečnosti, jakou je osoba oprávněna očekávat nebo jakou stanoví unijní nebo vnitrostátní právo. Posouzení vady by mělo zahrnovat objektivní analýzu bezpečnosti, jakou může široká veřejnost oprávněně očekávat, a nemělo by se vztahovat k bezpečnosti, jakou může oprávněně očekávat konkrétní osoba. Bezpečnost, jakou široká veřejnost může oprávněně očekávat, by měla být posuzována mimo jiné s ohledem na zamýšlený účel, důvodně předvídatelné použití, prezentaci, objektivní povahu a vlastnosti daného výrobku, včetně jeho očekávané doby životnosti, jakož i na zvláštní požadavky skupiny uživatelů, pro které je výrobek určen. Některé výrobky, jako například zdravotnické prostředky potřebné k zachování života, obnášejí obzvláště vysoké riziko poškození osob, a proto jsou na ně kladeny značně vysoké nároky na bezpečnost. Aby bylo možné taková očekávání zohlednit, měl by mít soud možnost shledat výrobek vadným, aniž by byla zjištěna jeho skutečná vada, pokud patří do stejné výrobní série jako výrobek, u něhož již bylo prokázáno, že je vadný. Srov. rozsudek ve věci C-503/13 (Boston Scientific Medizintechnik GmbH).

[27] Odpovědnosti podle PLD se nelze vyhnout pouhým uvedením všech možných vedlejších účinků výrobku. Při určování vady výrobku zahrnuje důvodně předvídatelné použití rovněž nesprávné použití, které není za daných okolností nepřiměřené, jako je předvídatelné chování uživatele strojního zařízení vyplývající z nedostatečné pozornosti nebo předvídatelné chování určitých skupin uživatelů, jako jsou děti.

[28] Jde například o předvídatelné dopady jiných výrobků na daný výrobek, například v rámci

systemu pro inteligentní domácnost.

[29] Zohledněn by měl být rovněž dopad jakékoli schopnosti výrobku učit se nebo získávat nové prvky poté, co je uveden na trh nebo do provozu, na jeho bezpečnost, aby se odrazilo oprávněné očekávání, že software výrobku a základní algoritmy jsou navrženy tak, aby se zabránilo nebezpečnému chování výrobku.

[30] Vzhledem k tomu, že výrobky mohou být navrženy způsobem, který umožňuje provádět změny prostřednictvím změn softwaru, včetně vylepšení, měly by se na změny provedené prostřednictvím aktualizace nebo vylepšení softwaru vztahovat stejné zásady jako na změny provedené jinými způsoby.

[31] Důvodem vadnosti je právě legitimní očekávání, že na tyto bezpečnostní prvky lze spoléhat.

[32] Tím by neměla být dotčena zásada „soud zná právo“ (latinsky iura novit curia) ohledně skutečností, které stanoví § 121 OSŘ.

[33] To znamená, že uživatel použil výrobek v souladu s jeho určením a návodem k použití. Osvědčení mohou zahrnovat např. návod k použití a varování poskytnuté výrobcem, svědecké výpovědi nebo prohlášení uživatele o způsobu použití výrobku a jiná dokumentace.

[34] Pojistiteli poskytující povinné ručení by vůči výrobcovi vozidla v případě vady software, kvůli které vznikla dopravní nehoda, mohl vzniknout nárok na regres podle § 280 občanského zákoníku.

[35] Srov. rozsudek ve věci C-621/15 (N. W a další v. Sanofi Pasteur MSD a další): SDEU rozhodl, že důkazní břemeno prokázání příčinné souvislosti mezi vadou výrobku a škodou může být zmírněno, pokud existují dostatečně závažné, přesné a shodné důkazy, které umožňují dospět k závěru, že existuje pravděpodobná příčinná souvislost mezi vadou výrobku a škodou.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)